

Tryggin í ferðslu- ni í háðseti

Oddagrein

Syndarliga ferðsluvánlukkan sunnudagin setir nógv spurningar um ferðslu, und-dóm og ferð. Tað er staðfest, at tað eru tey ungu millum 18 - 24 ár sum eru mest útsett fyri vanlukkur - og sum í flestu forum eru orsök til vanlukurnar. Ov nógv ferðin er eisini avgerandi.

Tí kunnu vit seta okkum spurningin, hvat gerast kann. Fólk í Havn, sum búgva fram við breiða og stásiliga Ringvegnum, og fólk, sum búgva niðri í býnum eru dagliga vitni til púra skilaleysa koyring. Serliga er tað um kveldið - og verri tá veðrið er gott. Tað er, sum tey ungu fáa luft undir veingirnar.

Løgreglan sigur seg eisini hava nógv trupulleikar av kappkoyringini, sum hon illa fær bæst. Í blaðnum í dag sigur stóðleiðar-in á politistjóðini í Havn, at teir í fleiri forum hava verið og tosað við foreldur at ungum dreingjum um skilaleysu koyringina, men at hetta bert hjálpir eina viku, so er líka galið aftur.

Nú eiga vit sjálvandi at ansa eftir, at vit ikki hava ov nógv eftirlit, men fert tú ein túr gjøgnum býin - eitt kveldi, tá nógv ferðsla er, spyr tú teg sjálfvan, hví løgreglan ikki er at siggja. Tað tykist, sum alt bara gliður longur og longur út. Einaferð kundi tú ikki vísa teg á prutli í Havn, vart tú ikki í fall-hjálm. Nýggj lóg kom í gildi, sum kravdi at tú skuldi vera í hjálmi, koyrdu tú prutli. So gongur tíðin, og í dag er tað eitt rárt hend-ils at siggja ung á prutli nýta fallhjál-m - spyr tú tey, er als ikki vist, at tey vita, at tey skulu nýta fallhjál-m.

Sama skilið tykist valda við ferðsluóskili-num í býnum, men tað má stóðgast. Mið-skæiðs í 80'unum kom broyting í ferðslu-gjöldini í gildi, sum segði, at koyrdu tú 30 km/t meir enn mest loyvda ferð, misti tú koyri-kortið. Henda regla minkaði nógv um ferð-ina tá - tí er tað eisini at undrast á, at ferðslunevndin hjá landsstýrinum - undir leiðslu fútans, kann mæla til at linka revs-ingina fyri at koyra ov skjótt - serliga um tað passar, at hetta er fyri at okkara ferðsl-ulóg skal líkjast teirri dansku...

Annað tilmælið frá ferðslunevndini var at broyta regluna um rúsdrekkakoyring. Broyt-ingin skal verða tann, at tú ikki nýtist at missa koyrikortið, fyrr enn promillan fer upp um 1.2. Hetta tykist sera lægið - hóast vit-andi um, at onnur petagogisk sjónarmið vóru við í myndini. Linka vit hesar reglur - lata fólk brota tær einaferð, so økja vit um møguleikan fyri, at reglurnar verða brotnar. Frælsið at ferðast í ferðsluni eigur altíð at vera avmarkað við tryggin hjá øðrum ferð-andi í ferðsluni í huga.

Sosialurin

Helena Dam á Neystabø kann ikki siga A uttan at siga B

Við fyrispurningi á tingi hevur sjálvstýrskvinnan givið til kennar, at hon ikki hevur fult álit á, at landsstýrismaðurin í kommunumálum, orkumálum og um-hvørvismálum, hevur tikið ta røttu avgerðina, tá hann gav SEV endaligt loyvi til Eiði 3. Spurningurin er um úttannandi valdið hevur umsitid í tráð við tann politiska viljan í lögtinginum?

Á tingi hevur sjálvstýrskvinnan Helena Dam á Neystabø boðað frá fyri-spurningi til Eilif Samuel-sen, landsstýrismann í kommunumálum, orkumál-um og umhvørvismálum, um ta sonevnd Eiði 3 ætlanina hjá elfelagnum SEV. Fyrirspurningurin avdúkar, at Helena Dam á Neystabø og sjálvstýrskvinnan annars, ikki hava staðið aftan fyri landsstýrismannin, tá hann gav SEV endaligt loyvi at fara undir hesa verkætlan.

Her er talan um eina sanna kúending í sjálvstýr-skvinninum. Tá javnaðar-flokkurin, eftir lögtingsval-ið í 1984, royndi at skipa samgongu saman við fjóð-veldisflokkinum, sjálvstýr-skvinninum og kristliga fólkaflokkinum, var vatn-orkuútbyggingin hjá SEV við Eiðsvatn ein avgerandi spurningur. Báðir lögtings-mennir hjá sjálvstýr-skvinninum tá, vóru fyri verkætlanini hjá elfelag-num, og settu seg hart ímóti, at landsmyndugleikarnir skuldu blanda seg uppí. Teir vístu á, at vit høvdu kommunalt sjálvstýri, og at hetta tí var ein spurningur, sum felagskommunali stovnurin SEV átti at av-gera, uttan almenna upp-lægging.

Javnaðarflokkurin og ser-stakliga táverandi formað-urin í flokkinum, Atli P. Dam, ið tók við sum lög-tingsmaður og samgongu-leiðari frá 10. januar 1985, var hart ímóti útbyggingar-ætlanini hjá SEV. Men vit vóru ikki ímóti eini vatn-orkuútbygging sum so. Flokkurin vildi hava, at SEV fór longur upp í hædd-irnar við hesi verkætlan, so at vit fingur meiri orku burt-ur, og soleiðis at útbyg-gingin gjørdist meira um-hvørvissvinnarlig. Hetta var júst sama stóðan, sum FNU

(Føroya Umhvørv- og Náttúruverndarfelag) hevði tá, og hevur í dag. Tað er bert harmuligt, at tað skuldi taka sjálvstýrskvinninum meira enn 12 ár, at koma til somu niðurstøðu í hesum máli, sum javnaðarflokkur-in kom til longu í 1984/85.

Tann 4. juni í fjór for javnaðarflokkurin úr sam-gonguni. Longu dagin eftir, at javnaðarflokkurin var far-in, søkti SEV um endaligt loyvi frá Føroya Lands-stýri, um at fara undir Eiði 3 ætlanina. Síðani gingu heilir nýggju mánaðir áðrenn nakar hoyrdi aftur um málið. Nú hoyra vit, at Eilif Samuel-sen, landsstýrismaður, sum umsitur øll try-náls-økini, kommunumál, orku-mál og umhvørvismál, hevur givið endaligt loyvi til Eiði 3. Og í kjalarvørrinum á hesum tímundinum frætta vit, at sjálvstýrskvinnan ætlar at boða frá fyrir-spurningi. Ein stórur spurningur er, hví Helena Dam á Neystabø og sjálvstýr-skvinninum ikki hava gjørt vart við seg í hesum máli á annan hátt, t.d. við einum fyrirspurningi fyrr, soleiðis at lögtingið slapp at siga sína hugsan, áðrenn endal-iga loyvið varð givið?

Fyri stuttum legði javn-aðarflokkurin fram uppskot um misálit á Sámál Petur í Grund. Orsøkin til uppskot-ið var, at flokkurin hevði fingið varhugan av, at sam-gongan ikki stóð aftan fyri landsstýrismannin, tá hann tók ymiskar avgerðir í sam-bandi við siglingina millum Føroyar og Skotland og at umsitingin hjá landsstýr-is-manninum sostatt var í stríð við tann politiska viljan á Føroya Løgtingi. Úrslitið av atkvøðugreiðsluni var, at øll samgongan og tveir ting-menn úr andstøðuni tóku undir við teimum avgerð-um, sum landsstýrismaður-in hevði tikið í viðkom-

andi máli. Her var stóðan greið. Við atkvøðugreiðsl-uni fingur vit vissu fyri, at Sámál Petur í Grund, lands-stýrismaður í samskiftis-málum, sum úttannandi vald á málsekinum, ikki hevði umsitid í stríð við tann po-litiska viljan í lögtinginum.

Ein landsstýrismaður hevur skyldu at tryggja sær, at ein politiskur meiriluti stendur aftan fyri tær av-gerðir, sum verða tiknar. Í spurninginum um loyvi til Eiði 3 ætlanina hjá SEV, hava vit fingið eina heilt týðuliga ábending um, at sjálvstýrskvinninum stendur ikki aftan fyri ta avgerð, sum landsstýrismaðurin hevur tikið. Mær vitandi, hevur landsstýrismaðurin ikki havt samráðingar við nakran flokk í andstøðuni, við tí fyri eyga, at tryggja sær ein meiriluta tann veg-in. Sostatt kann talan verða um, at Eilif Samuel-sen, landsstýrismaður, sum út-innandi vald á málsekinum, hevur umsitid í stríð við tann politiska viljan í lög-tinginum, tá hann gav SEV endaligt loyvi at fara undir Eiði 3 ætlanina. Og hetta er eitt álvarsamt mál.

Avgerandi fyri henda spurningin er, um fyrir-spurningurin frá Helenu Dam á Neystabø og sjálvstýr-skvinninum er settur í full-um álvara, ella um talan bert er um taktisk politisk spæl frá sjálvstýrskvinnu síðu. Í fyrirspurninginum verða fleiri spurnartekin sett við Eiði 3 ætlanina. Fleiri íva-spurningar, sum eru av bæði figgarligum og umhvørv-isligum slagi, verða reistir. Eisini verður eitt spurnar-tekin sett við, um hetta er tann loysnin, sum gevur ta mestu orkuna fyri pening-in. Samanumtikið er hetta álvarsamt spurningur fyri samfelagið.

Veruleikin er tann, at tá landsstýrið ella landsstýr-

Viðmerking

Vilhelm Johannesen
skrivur

maðurin tekur avgerð í mál-inum, telur sjálvstýr-skvinninum við í tí politiska fleirtalinum aftan fyri hesa avgerð. Men aftaná mynstrar flokkurin av. Hann roynir at snúgva sær undan hesi avgerð. Við einum fyri-spurningi roynir flokkurin at krúpa ígjøgnum meskar-nar í stýrisskipanarlógini og tingskipanini. Hetta eigur ikki at bera til og tað skal ikki bera til.

Eitt er tað aktuella stór-málið norði á Eiði sum so. Eitt annað er stýrisskipanar-lógin og umsitingin hjá tí úttannandi valdinum nú og í framtíðini. Allar umsiting-arligar avgerðir hjá lands-stýrismanninum eiga at byggja á ein politiska meiri-luta. Eitt politiskt grundar-lag, sum er tann politiski viljin í lögtinginum, men fyrirspurningurin hjá Helenu Dam á Neystabø avdúkar, at í hesum málinum er grundarlagið ikki til staðar. Kann hetta fara aftur við borðinum, uttan at nakað annað hendir, so er grund-arlagið undir nýggju stýr-is-skipanarlógini eisini burtur. Sjálvstýrskvinnan kann ikki sleppa at siga A uttan eisini at siga B. Livst so spyrst!

Tann 22. mars 1997
Vilhelm Johannesen

DANNY TRANSPORT

- tá okkurt
skal koyrast
ella goymast

Tlf. 19192

FLOGFRAKT * SJÓFRAKT

**SAFARI
TRANSPORT**

GREIDA ALLAN FLUTNING & ÖLL PAPPÍR

Tlf. 12222